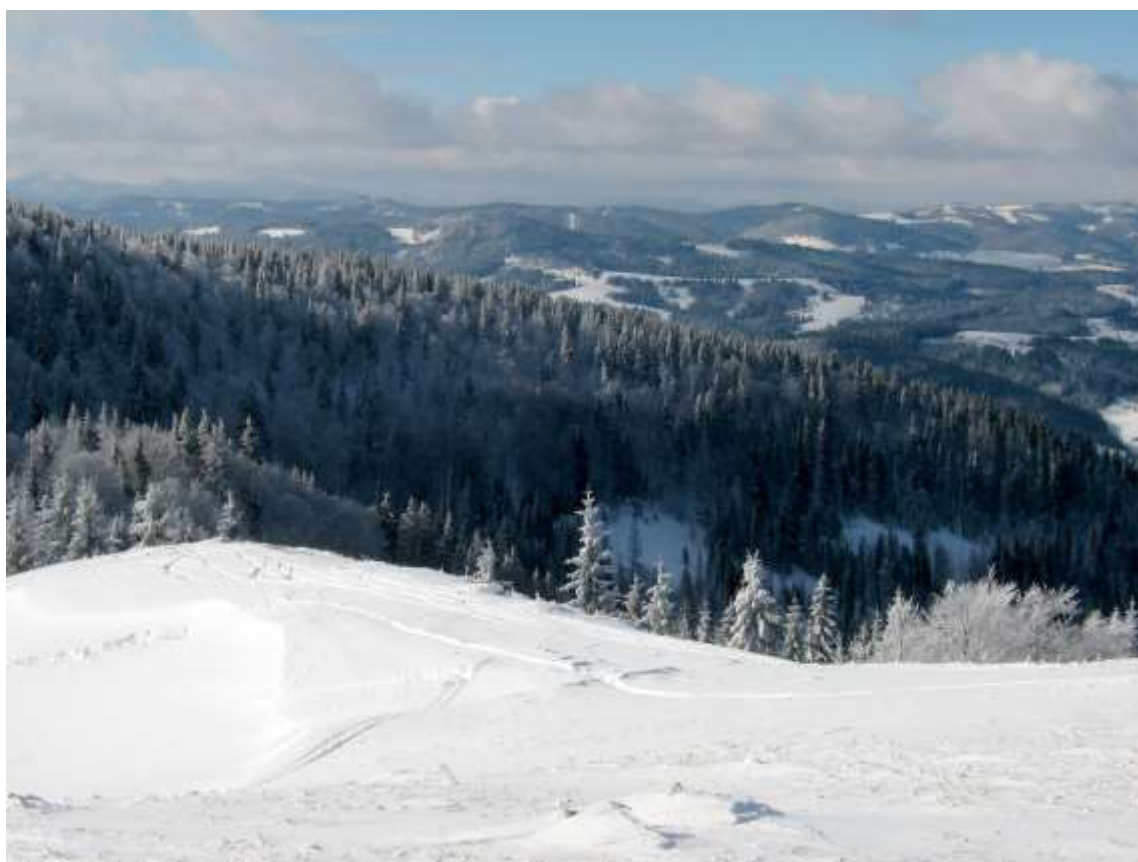

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. Г.С. СКОВОРОДИ
КАФЕДРА СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН І ГЕОГРАФІЇ
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД "ХАРКІВСЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-
МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ТУРИЗМУ"**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(28 лютого - 1 березня 2023 р., м. Харків)**

**Харків
2023**

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди
Кафедра суспільно-економічних дисциплін і географії
Обласний комунальний заклад
«Харківський організаційно-методичний центр туризму»**

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(28 лютого - 1 березня 2023 р., м. Харків)**

**Харків
2023**

УДК: 338.48:911: 322: 314.1: 37:502:551:63: 504:379.852:811

Редакційна колегія:

О.О. Ніколаєнко – д.і.н, професор кафедри історії України Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

О.О. Зеленько - к.е.н, доцент, завідувач кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

Ю.І. Муромцева – к.е.н., доцент кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди.

С.В. Некос – к.г.н, доцент кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

П.І. Лоцман – к.г.н, доцент кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди;

В.Д. Холодок – к.наук з держ управління, директор обласного комунального закладу "Харківський організаційно-методичний Центр Туризму";

Т.Г. Гуцан – к.п.н., доцент кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди

Т.С. Коптева – доктор філософії зі спеціальності 103 Науки про Землю, викладач кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди

*Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди
протокол № 3 від 15.03.2023*

Географія та туризм: Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди (28 лютого - 1 березня 2023 р., м. Харків) / за заг. ред. Муромцевої Ю. І. Харків: ХНПУ ім.Г.С.Сковороди, 2023. – 684 с.

У збірнику представлено матеріали, присвячені актуальним питанням сучасної географічної науки та туризмознавства.

Розглянуто освітні тенденції у галузях географії та туризму, проблеми природничої географії, висвітлення реалізації Сталого розвитку в екологічній, економічній та соціальній сферах, розглянуто питання про стан і розвиток туризму в світі та Україні, перспективи післявоєнного відновлення і використання туристичних ресурсів, природної та культурно-історичної спадщини України.

Для викладачів, аспірантів, магістрів, студентів вищих навчальних закладів.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, галузевої термінології, наявність плагіату, імен власних та інших відомостей.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2023

І. В. Чайка ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІСЦЕ-ТУРИЗМУ ТА ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЯ.....	511
І. О. Остапчук, К. С. Лазарєва ТУРИСТИЧНІ КВЕСТИ. УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД	515
Розділ 6. Рекреаційно-туристичний потенціал України та його відновлення і використання	
С. В. Міхелі ПРИРОДНИЙ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВОЛИНСЬКОГО ПОЛІССЯ.....	524
Б. Д. Кіндратюк ДЗВОНИ ТА ДЗВІНИЦІ В АРЕАЛІ КАРПАТ І ПРИКАРПАТТЯ: РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ.....	535
М. П. Мальська, О. М. Гаталяк, Н. М. Ганич СУЧАСНИЙ ХАРАКТЕР ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ ІСТОРИЧНИХ МІСТ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	547
О. С. Гончарова ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ ТА ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ СЕЛИЩА СТАРИЙ САЛТІВ: ПРОБЛЕМИ, МОЖЛИВОСТІ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	556
В.В. Мендерецький, У.І. Недільська, М.В. Марущак ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НІГІНСЬКОГО РЕГІОНУ (КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ РАЙОН, ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	562
О. Ф. Гелевера РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПРОЕКТОВАНОГО ЧОРНОЛІСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ	570
І. М. Нетробчук ПРИРОДНО-РЕКРЕАЦІЙНА СКЛАДОВА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ В РОЖИЩЕНСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	580
Л. Б. Альтгайм ЗНАЧЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНИХ ПОСЛУГ.....	584
І. Р. Кузик, Р. В. Фентон, К. Р. Флінта ОЦІНКА ПРИРОДНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	592
Ю. І. Жук РЕСТОРАННИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВОЄННИХ РЕАЛІЙ: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИКЛИКИ ТА ПРОГНОЗИ.....	601

1. Лужанська Т. Ю., Махлинець С. С., Тебляшкіна Л. І. Сільський туризм: історія, сьогодення та перспективи. К. : Кондор, 2008. 385 с.
2. Рожищенський район. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. Рожищенська територіальна громада. URL: <https://decentralization.gov.ua/newgromada/3606>
4. Сільський зелений туризм на Волині виходить на європейський рівень. Відомості. URL: <https://vidomosti-ua.com/newspaper/19023>

УДК 911.3:338.48

*Любов Богданівна Альтгайм, к. геогр. н., доцент,
доцент кафедри географії України і туризму,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль*

ЗНАЧЕННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНИХ ПОСЛУГ

Важливість туризму для західних регіонів країни, незважаючи на всі перешкоди, які він зазнає в останні 4-5 років, все ж залишається помітною як із економічного боку, так і соціального та культурного. Це пояснюється, перш за все тим, що туризм, як галузь що надає послуги, характеризується швидким терміном окупності капіталовкладень та надходженням доходів у місцеві бюджети. І, як вже зазначалося раніше багатьма дослідниками, туризм у багатьох країнах входить у перелік провідних галузей держави, а також і в Україні ми спостерігали його швидкий ріст у до COVID-ний період, а також відродження перед повномасштабним вторгненням країни-окупанта у лютому 2022 року. Хоч туристичним послугам не вдалося ще повернути свої позиції на економічному ринку, які вони посідали до світової пандемії, але вони починали знову розвиватися швидкими темпами. І вже весною 2022 року, після дозволу на відновлення підприємницької діяльності у нашій області, відродження

туристичних послуг почалося саме із надання екскурсійних послуг і формування перших нетривалих турів на їх основі. І це мало важливе соціальне та економічне значення, оскільки відновилися і почали створюватися додаткові робочі місця, відновили свою роботу додаткові галузі пов'язані із виробництвом кінцевого туристичного продукту, знову почала розвиватися соціальна та виробнича інфраструктури у туристичних центрах, а також і у сільській місцевості. Все це також сприяло активізації народних промислів та розвитку культури, відновленню культурної спадщини. Це дало можливість підвищити рівень доходів місцевого населення і збільшити грошові надходження до місцевих бюджетів у вигляді місцевих та інших податків, що є таким необхідним зараз для фінансування нашої армії. Також сподіваємось, що із часом відновляться і надходження іноземних інвестиції та іноземних валютних коштів.

Важливу роль у відновлення організації екскурсійних послуг відіграло і продовжує цю роботу Комунальне підприємство «Туристично – інформаційний центр міста Тернополя», яке постійно інформує туристів і гостей міста щодо історико-культурного потенціалу м. Тернополя, організації екскурсій, різних заходів, про реалізацію сувенірної продукції тощо. Туристично-інформаційному центру міста Тернополя у цей складний час вдається реалізовувати майже всі завдання, а саме:

- інформування туристів щодо історико-культурного потенціалу м. Тернополя;
- надання інформації щодо рекреаційної інфраструктури міста;
- надання інформації щодо закладів культури: музеїв, галерей, кінотеатрів, театрів, тощо;
- надання інформації щодо спортивних, культурних подій, виставок і можливості їх безпечного відвідування тощо;
- інформування туристів щодо транспортної системи міста;
- продовжується розробка, виготовлення та поширення інформаційної та

поліграфічної продукції і видань із метою реклами та просування туристичної діяльності м. Тернополя.

- формування та просування комплексних туристичних продуктів, включаючи екскурсійні, готельні, рекреаційні, транспортні та інші послуги;
- надання інших послуг, пов'язаних із запитам туристів.[4]

Звісно розвиток екскурсійних послуг і туризму у Тернопільській області чинить позитивний вплив на економіку регіону, але лише за умови гармонійного і всебічного розвитку інших галузей економіки, не перетворюючи при цьому економіку тільки у економіку послуг. Тобто, економічна ефективність туризму передбачає, що він повинен розвиватися паралельно і у взаємозв'язку з іншими галузями соціально-економічного комплексу. Тому питання сучасних тенденцій розвитку туризму та рекреаційного потенціалу країни, зокрема Тернопільської області, а також ефективного використання їх природних ресурсів, збереження багатства місцевої природи, раціональної організації туристично-рекреаційної діяльності на цій території зараз напряду залежить від наслідків цієї військової агресії.

Тернопільська область, маючи вигідне геополітичне розташування, володіє значним туристично-рекреаційним потенціалом: сприятливі кліматичні умови, рівнинні і горбисті ландшафти, багатство флори і фауни, такі природні об'єкти як печери і водоспади, розвинута транспортна мережа, велика кількість історичних пам'яток культури та архітектури. На Тернопільщині нараховується п'ята частина всіх пам'яток природи України – 542 одиниці, серед яких: 14 регіональних ландшафтних парків, 117 заказників місцевого та загальнодержавного значення, 9 дендрологічних парків, 1 зоологічний парк, 13 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, 3 ботанічні сади. Ми сподіваємось, що все це залишиться збереженим до закінчення війни. [2].

Головною особливістю економічного та географічного положення Тернопільської області є її транзитне положення та відносно близьке розміщення до державних кордонів України. Вона межує із Рівненською,

Хмельницькою, Львівською, Івано-Франківською, Чернівецькою областями, які також є порівняно безпечними і, куди можна організувати екскурсійні послуги. Це дає можливість вивчити історичну спадщину цих територій, а також ділитися цієї інформацією із внутрішньо-переміщеними особами, які вимушені покинути свої домівки через війну. Близьке розміщення до державних кордонів України із Словаччиною, Польщею, Угорщиною, Румунією та наявність зв'язків дає можливість продовжувати підтримувати ділові й культурні контакти із цими регіонами.

Готельне господарство Тернопільщини представлене різними видами засобів тимчасово розміщених туристів. Хоча готельна інфраструктура також зазнала негативного впливу пандемії, проте продовжують працювати і надавати послуги, так само як і приватні квартири та садиби, що здаються для розміщення туристів, так і готелі-люкс та готелі певної категорійності.

Якість туристичних послуг залежить від вирішення багатьох проблем, зокрема відповідної законодавчої бази та ефективної реалізації правильного менеджменту суб'єктів туристичної індустрії, а саме: туристичних операторів, туристичних агентів, інших суб'єктів підприємницької діяльності, гідів, екскурсоводів, спортивні інструкторів, провідників та інші фахівці туристичного супроводу, а також фізичних осіб, які не є суб'єктами підприємницької діяльності.[3]

Незважаючи на позитивні тенденції, які вже є помітними у сфері екскурсійних послуг у Тернопільській області невирішеними залишається низка проблем, які так і не вирішили:

- незадовільний стан деяких туристичних об'єктів;
- стан доріг та транспортного сполучення;
- нерозвиненість мережі туристичних інформаційних центрів у малих містах, колишніх районних центрах;
- відсутність у них якісної туристичної інфраструктури;
- відсутність співпраці між населенням та органами місцевої та обласної

влади у питаннях розвитку місцевого туризму;

- відсутність просування бренду Тернопільщини як туристично-рекреаційного регіону;
- недостатність економічних, зокрема податкових та фінансово-кредитних стимулів для розвитку екотуризму області;
- недостатнє забезпечення професійними кадрами у галузі туризму. [1]

Питання розвитку туризму в Тернопільській області після завершення війни необхідно розглядати комплексно із розвитком обласного центру – міста Тернополя, підвищення зацікавленості до нього із боку туристів, поширення інформації про його ресурси. Відновлення у місті фестивалів, таких як музичний фестиваль «Файне місто», мистецький фестиваль «І», фестиваль «Галицька дефіляда» і інші, мистецьких заходів і спортивних подій, змагань із хокею, чемпіонат світу із риболовлі, фестивалів і змагань різного рівня із водних і водно-моторних видів спорту, які завдяки потужній рекламній кампанії можуть стати значним інструментом доходу у місцевий бюджет. Окрім того, одними із пріоритетних видів туризму у Тернополі та області може знову стати сільський туризм, релігійний (паломницький), ностальгійний, діловий туризм, а також існує значний потенціал для розвитку літніх та зимових видів активного відпочинку.

Сьогодні зацікавленість регіоном із боку туристів та екскурсантів підвищується, через його, порівняно, безпеку перебування, і тому існує проблема того, що рівень послуг і пропозиції на ринку може не до кінця задовольнити потреби споживачів. Сучасному туристу стає недостатньо лише історичних пам'яток і природи, вони шукають нових вражень і емоцій, які Тернопільщина може їм запропонувати. Проте, існує безліч проблем, про які говорять роками, але вони досі лишаються невирішеними. Також сприяло б розвитку екскурсійної справи і туризму вирішення окремих проблемам рекреації та рекреаційного потенціалу області, а саме:

- негативного впливу на стан навколишнього середовища, через значно

послаблений останніми роками, контроль із боку органів місцевої влади за дотриманням екологічних і санітарних норм у рекреаційній сфері;

– низький рівень розвитку виробничої та соціальної інфраструктури, особливо у сільській місцевості, що є осередком зеленого туризму;

– присутність чинника сезонності;

– не стабільне нарощування ефективного використання рекреаційного потенціалу;

– відсутність концепції рекреаційного маркетингу;

– низька якість менеджменту, та відсутність висококваліфікованих фахівців, брак персоналу через низький рівень оплати праці.[2]

Розвитку організації екскурсійної справи в області сприяло б також поєднання цієї послуги із таким напрямки туризму як:

– релігійний туризм, представлений найбільшими пам'ятками православної і греко-католицької церков – Почаївською лаврою і святинями села Зарваниця, а також римо-католицьким орденом Сестер непорочного зачаття у селі Язловець;

– спелеотуризм, для розвитку якого є великий комплекс печер у Чортківському районі області;

– водний туризм мальовничими річками краю – Дністер і Серет;

– організація зимового відпочинку на базі чудових гірських масивів, санної траси і комплексу трамплінів у Кременецьких горах тощо;

– організація курортних зон на берегах річки Дністер на півдні області, де клімат наближений до середземноморського.

Департамент культури та туризму обласної державної військової адміністрації і сьогодні ставить перед собою за мету додаткову популяризацію туристичних об'єктів Тернопільщини, що вже вказано у розпорядженні голови ще від 19 липня 2021 р. № 457/01.02-01 «Про схвалення проєкту змін до програми розвитку туризму в Тернопільській області на 2021-2025 роки».[5]

Крім розвитку інфраструктури в області актуальними залишаються

питання створення туристичного бренду області, проведення різноманітних рекламних і маркетингових заходів, підвищення рівня поінформованості потенційних туристів про пропозиції, які може надати Тернопіль і Тернопільська область, а також покращення якості надання туристичних послуг і сервісу.

Тернопільщина має великі передумови для розвитку рекреаційних територій, які обумовлені наявністю природних ресурсів, мережею санаторно-курортних закладів і необхідної для їх функціонування інфраструктури. Рекреація має значення на загальнодержавному рівні, а не лише на регіональному рівні, тому що сприяє широкому відновленню працездатності. Незважаючи на певні досягнення у розвитку туристичної індустрії, галузь потребує подальшого розвитку і залучення значних інвестицій у її розвиток.

Беручи до уваги природно-ландшафтні умови, історико-культурну спадщину та вже наявну рекреаційно-туристичну інфраструктуру, в області визначено райони пріоритетного розвитку туризму, куди у першу чергу слід спрямовувати інвестиції, зокрема: Національні природні парки «Дністровський каньйон» і «Кременецькі гори», Кременецько-Почаївський та Бережанський історико-культурні заповідники; Національний заповідник «Замки Тернопілля», міста Тернопіль, Бережани, Борщів, Бучач, Теремовля, курорти Гусятин і Микулинці, село Зарваниця Тернопільського району, як паломницький центр. За наявності такого потенціалу слід розвивати туризм, як стратегічну галузь економіки нашого регіону.

Поставлені завдання можуть бути вирішені шляхом:

- впровадження сучасних методів рекламно-презентаційної діяльності;
- підвищення ефективності використання рекреаційних ресурсів та об'єктів історико-культурної спадщини;
- створення сучасної дорожньої інфраструктури на основних екскурсійних і туристичних маршрутах;
- реалізації інвестиційних проектів;

- реконструкції та модернізації санаторно-курортних, відпочинкових і туристичних закладів;

- підвищення якості та розширення асортименту туристичних послуг;

- розвитку сільського туризму, створення сільських садиб, що прийматимуть туристів та екскурсантів.

Реалізація даних заходів після завершення війни створить умови для стимулювання інвестиційної привабливості регіону, суттєвої модернізації туристичної та транспортної інфраструктури, ділової активності малого й середнього бізнесу, завантаження потужностей суміжних галузей, розвитку індустрії сервісу. Насамперед відбудеться збільшення потоку туристів, зросте кількість високоякісної рекламної продукції про туристичні можливості краю, поліпшиться якість ринку екскурсійних послуг та умови відпочинку й оздоровлення населення. Розвиток туристичного потенціалу Тернопільського регіону, а також реалізація стратегічних завдань щодо удосконалення туристичної галузі дасть змогу створити якісний туристичний продукт, здатний максимально задовольнити потреби туристів та екскурсантів, забезпечити комплексний розвиток туристичної сфери, розвинути передумови для залучення іноземних інвестицій, ефективно сприяти туристичному обміну та збільшенню потоку туристів, виготовляти високоякісну рекламну продукцію про туристичні можливості краю та поліпшувати якість екскурсій, збільшити кількість екскурсантів, покращити умови відпочинку та оздоровлення населення, а також збільшити частку в'їзного туризму, що у свою чергу призведе до можливості отримання додаткових фінансових ресурсів у місцевий бюджет.

Література:

1. Альтгайм Л.Б. Основне значення та принципи організації екскурсійних послуг. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2014. № 6(1). С. 215-219.

2. Альтгайм Л.Б. Роль соціально-економічних чинників у формуванні

туристичного ринку Тернопільської області. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 3(1). С. 126-130.

3 Альтгайм Л.Б. Теоретичні особливості організації і технології надання екскурсійних послуг // Вісник львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2016. Випуск 40. С. 3–11.

4. Інформація про КП «Туристично – інформаційний центр міста Тернополя». URL: <https://ternopilcity.gov.ua/komunalni-pidприємства/kptmr/komunalne-pidприємство-turistichno-informatsiynyi-tsentr-mista-ternopolya/> (дата звернення: 21.02.2023).

5. Про схвалення проекту змін до програми розвитку туризму в Тернопільській області. URL: <https://oda.te.gov.ua/npas/pro-shvalennya-proyektu-zmin-do-programi-rozvitku-turizmu-v-ternopilskij-oblasti-na-2021-2025-roki><http://oda.gov.te.ua/main/ua/catalog/item/85246.htm> (дата звернення: 22.02.2023).

УДК 338.487 (477.84)

*Ігор Романович Кузик,
доктор філософії (PhD), асистент кафедри
геоекології та методики навчання екологічних дисциплін,
Роман Васильович Фентон, аспірант географічного факультету,
спеціальності 103 Науки про Землю
Катерина Романівна Флінта, студентка
географічного факультету, спеціальності 101 Екологія
Тернопільський національний педагогічний
університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль*

ОЦІНКА ПРИРОДНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВЕЛИКОБЕРЕЗОВИЦЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Однією із актуальних проблем сучасної урбоекології та рекреаційної екології є забезпечення мешканців міст зонами відпочинку та збільшення

Наукове електронне видання

ГЕОГРАФІЯ ТА ТУРИЗМ

**Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної Інтернет-конференції
Харківського національного педагогічного університету
ім. Г.С. Сковороди
(28 лютого 2023 - 1 березня р., м. Харків)**

Матеріали подаються в авторській редакції.
Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори.

**Відповідальний за випуск Зеленько О.О.
Комп'ютерна верстка: Тагільцева Н.В.
Коректор: Муромцева Ю.І.
Фото обкладинки Муромцева Ю.І.**

Ум. друк. арк. 30,9

Державний вищий навчальний заклад
Харківський національний педагогічний університет ім. Г.С. Сковороди
м. Харків, 61002
вул. Алчевських, 29.